

به نام خداوند (ج) حسابگر،
حسابساز، حسابرس و حسابدار
زمین و آسمان و هر آنچه در اوست

اداره عالی تفتیش

ماهنامه تفتیش

ما تلاش می‌ورزیم تا یک اداره عالی تفتیش نمونه و پیشرو در امور بررسی
بوده و مدیریت شفاف منابع عامه، حسابداری و پاسخگویی را از طریق
بررسی‌های به موقع، گزارش‌دهی مستقل، معتبر و متوازن بهبود بخشیم

مدیر مسوول: شیرشاه احمدی
سردبیر: محمد احسان بابکر خیل
ویراستار: ذبیح الله ذکی
گزارشگر: عبدالاحد پویا

پلټنه - تفتيش

مياشتنۍ ټولگه

سال تاسيس: ۱۳۹۶

شماره بيست و چهارم، ماه اسد و سنبله سال ۱۳۹۹

د هيواد د خپلواکۍ د يوسلو يومې کليزې په مناسبت د پلټنې عالي ادارې د مشرتابه د مبارکۍ پيغام

زوروتيا، ميرانه، اتلولي، له وقار، وطن، ناموس، اسلامي او هيوادني وياړونو ساتنه، ددې خاورې ريښتینو او زورورو بچيانو ته په ميراث پاتي او زړه راښکونکې کليمې دي؛ چې ددې هيواد د وياړونو په قاموس کې د لوړ اهميت درلودونکي دي.

د زمري ۲۸ مه د هيواد د خپلواکۍ او په باطل باندې د حق د روښانه برياوې د خپلواکۍ د بيرته ترلاسه کولو د غوښتلو پيل؛ چې د افغانستان مسلمان او اتل ملت د تاريخ په اوږدو کې د خپل مال او ځان په بيه ساتلي او له هغو څخه دفاع کړي ده.

په دې مناسبت، د پلټنې عالي ادارې عمومي رئيس او مشرتابه پلاوی د هيواد د خپلواکۍ يوسلو يومه کليزه جلالتماب د افغانستان اسلامي جمهوريت ولسمشر، د جمهوري رياست محترمو مرستيالانو، د کابينې محترمو غړو، د ملي شورا د دواړو مجلسونو محترمو رئيسانو، محترم قاضي القضاة او د افغانستان با عزته ملت ته د زړه له کومې مبارکي وايي؛ او د لوی څښتن تعالی له دربار څخه په گران هيواد کې د ورورۍ په فضاء کې د تل پاتې او سرتاسري سولې د راتلو هيله لري.

فيسبوک

<https://www.facebook.com/SupremeAuditOffice>

سایت

www.sao.gov.af

ایمیل

media@sao.gov.af

تماس

۰۲۰۲۵۲۱۵۳۴

کانال های

ارتباطی ما

دپیل خبرې:

د تصدیق شوي محاسبينو ټولني منل شوي سرتيفيکت

د انگلستان د تصدیق شوي محاسبينو ټولنه (ACCA)، دنړۍ په کچه د حسابدارۍ يو مسلکي بنسټ ده، چې د تصدیق شويو محاسبينو سند ورکوي. په ورسټيو کې د پلټنې عالي ادارې د تصدیق شوي محاسبينو ټولنې (ACCA) د حسابدارۍ د بنسټونو (Foundation In Accountancy-FIA) او د عامه سکتور د حسابدارۍ دنړيوالو استندردونو (IPSAS) سره همکارو زمينه برابره کړې ده د کارکونکو د مسلکي کولو او وړتيا لوړولو او د ACCA سرتيفيکت د ترلاسه کولو په موخه يی د پلټنې د مسلکي زده کړو مرکز پرانيستی ده. پدې زده کړيز مرکز کې د نوي او برحال کارکونکو لپاره مسلکي زده کړې ورکول کېږي، اوس مهال هيڅ يو پوهنتون او په هيواد کې دولتي او خصوصي تحصيلي بنسټ د عامه سکتور د پلټنې مسلکي سرتيفيکت دوراندې کولو برنامه نلري چې له نیکه مرغه د پلټنې عالي ادارې دغه نوښت په لاره اچولی او په عملي توگه يی کار پيل کړی ده.

د پلټنې عالي اداره په افغانستان کې يواځينی اداره ده چې د تصدیق شوي محاسبينو ټولنې (ACCA) له خوا د داسې امتياز خاونده ده، د پلټنې عالي ادارې ددې ټولنې اجازه لیک ۱۳۹۸ کال د غبرگولي په مياشت کې چې د ۲۰۱۹ کال د جون مياشتې سره سمون خوري، تر لاسه کړ او له دې طريقه ددې ادارې د شبکې غړی شو.

د وړتيا د لوړولو د استراتيژۍ د يوې برخې په توگه، د پلټنې عالي ادارې د پلټنې د مسلکي کولو زده کړيز مرکز (SAO-TPC) د کارکونکو د وړتيا لوړولو ته د لپاملرنې په منظور په مسلکي بڼه پرانيستی ده. زده کړيز مرکز، يوکلنی کورس چې ۸ مضمونونه لکه محاسبه، پلټنه، عامه مالي مديريت، سوداگری، اداره او مديريت، مالياتي قوانين، د پلټنې معيارونه او د معلوماتي تکنالوژۍ د سيستمونو پلټنه پکښې شامل دي، زده کړې ورکول کېږي. دغه زده کړيز مرکز دنړيوالو تدریسي د غوره معيارونو پر بنسټ تنظيم شوی ده او هغه کارکونکي چې په برياليتوب دغه زده کړيزه دوره سرته ورسوي «د عامه سکتور تصدیق شوي پلټونکی (CPSA)» د سرتيفيکت مستحق گڼل کېږي.

د پلټنې عالي ادارې له خوا د پلټنې د مسلکي زده کړو مرکز د درسي کوریکولم جوړښت (Syllabi) ترتيب او د انتوسای پراختيايي بنسټ INTOSAI – IDI او آفريقائی سازمان د پلټنو عالي ادارو د انگلیسي ژبو هيوادونو له خوا (AFROSAI - E) مخ کتنه او تر بحث لاندې نيول شوی دی.

د پلټنې عالي اداره تمه لري تر څو وکولی شي د عامه سکتور د پلټنې د مسلکي کولو اړتياوې، د پلټنې د مسلکي زده کړو مرکز له لارې لري کړي او په عين حال کې د شرايطو وړ افرادو گمارنه چې د پلټنې معتبره سندونه ولري ادامه ورکوي او خپل کارکونکي دنړيوال معتبره تصدیق پانې اخيستلو ته هڅوي، د پلټنې عالي ادارې د پلټنې د مسلکي يوکلنه زده کړيز برنامه په دوه سمسترونو کې د ۱۰۰ تنو لپاره په مختلفو گروپونو کې تنظيم کړې ده. د پلټنې زده کړيز مرکز د وړتيا د ثبوت او د برياليو کارکونکو د پيژندلو په موخه د کورس له گډون والو څخه د وروستي سمستر په اخر کې آزموينه اخلي هغو کارکونکو ته چې ټول مضامين په برياليتوب سره سرته ورسوي د SAO-TPC مرکز له خوا ورته د عامه سکتور د پلټنې مسلکي «د عامه سکتور تصدیق شوي پلټونکی (CPSA)» سرتيفيکت ورکول کېږي.

د ادارې د مشرتابه پلاوي نوبتي غونډه جوړه شوه

د چهار شنبې په ورځ د ۱۳۹۹ لمريز کال د وږې مياشتې په ۵ نېټه وروسته له غرمې د پلټنې عالي ادارې عمومي رئيس محمد نعيم حقل پر مشرۍ، د مشرتابه پلاوي نهمه نوبتي غونډه تر سره شوه.

غونډه د قرآن عظيم الشان په مبارکو آياتونو پيل او وروسته بيا عمومي رئيس په اړوند موضوعاتو رهنمودی وينا وکړه د غونډې گډونوالو دمخکينۍ غونډې د تصاميمو د تحقق په اړه او همدارنگه په اجندا کې د رانغاړل شويو مواردو باندې لکه: د ادارې د کاري کميټو ترکيب، د ادارې په داخلي او بيره نيو موضوعاتو کې دايميلونو څخه د گټې اخيستنې او ايميلونو ته د ځواب ورکولو د څرنگوالي، سکرترت او د مشرتابه پلاوي غونډو د فيصلو د تعقيبولو او داسې نورو موضوعاتو په اړه په تفصيل سره خبرې او هر اړخيزې څرگندونې وکړې؛ په پای کې په طرحه شويو موضوعاتو باندې لازم تصميمونه ونيول شول او غونډه د خیر په دعا پای ته ورسیده.

تدویر جلسه هیئت رهبری اداره عالی تفتیش با رئیس و اعضای کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه

که اداره عالی تفتیش آنرا انجام میدهند و ارائه پریزنیشن در ارتباط به گزارش های آن و اخذ نظر و کلاهی محترم در مورد طرح میکانیزم ارتباط با کمیسیون مالی و بودجه میباشد. متعاقباً رئیس اداره عالی تفتیش و معاون در امور تفتیش های مالی و رعایت اسناد تقنینی توضیح مختصر در مورد چگونگی اظهار نظر رئیس اداره عالی تفتیش در ارتباط به حساب قطعیه سال مالی ۱۳۹۸ و یافته های مندرج گزارش ارائه داشتند، پاسخ های قناعت بخش در ارتباط به پرسش و کلاهی محترم داده شده و نتیجه بر آن شد تا جهت مزید معلومات پریزنیشن در ارتباط به گزارش حساب قطعیه سال مالی ۱۳۹۸ و سایر گزارش ها ارائه گردد.

آقای حقل اظهار نمود که اداره عالی تفتیش بیشتر از پیش کار نموده و تدابیر لازم روی دست گرفته است تا فعالیت های آن تاثیر گذار باشد، تقاضای اداره عالی تفتیش از و کلاهی محترم این است که در کنار جدی گرفتن گزارش حساب قطعیه دولت، سایر گزارش های تفتیش را نیز به گونه جدی، تحت بحث و پیگیری قرار دهند.

رئیس عمومی اداره عالی تفتیش به منظور ارایه معلومات مختصر در ارتباط به گزارش حساب قطعیه سال مالی ۱۳۹۸ دولت و سایر گزارش های این اداره در جلسه روز یکشنبه سی ام سنبله ۱۳۹۹ با رئیس و اعضای کمیسیون مالی و بودجه ولسی که در آن معاون در امور تفتیش های مالی و رعایت اسناد تقنینی، رئیس تحلیل گزارشات و رئیس تفتیش حساب قطعیه دولت و ارتباط با پارلمان نیز حضور داشتند، در تالار جلسات کمیسیون مالی و بودجه اشتراک نمودند.

جلسه با خوش آمد گویی محترم الحاج میرافغان صافی؛ رئیس کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه از هیئت رهبری اداره تفتیش آغاز شد و سپس محترم محمد نعیم حقل؛ رئیس عمومی اداره عالی تفتیش در رابطه به حساب قطعیه دولت طور مختصر معلومات لازم ارایه نموده گفت: هدف این نشست توضیح مختصر در مورد گزارش حساب قطعیه سال مالی ۱۳۹۸، ارائه معلومات در مورد سایر گزارش های اداره عالی تفتیش شامل گزارش تفتیش رعایت قوانین و مقررات، تفتیش عملکرد، تفتیش مالی و تفتیش تکنالوژی معلوماتی، برنامه های مختلف بمنظور معرفی انواع تفتیش های

همچنین محترم فضل هادی فضل؛ معاون اداره عالی تفتیش در امور تفتیش های مالی و رعایت اسناد تقنینی تصریح کردند که با وجود محدودیت های متعددی که امسال با آن مواجه بوده ایم؛ ولی با آن هم، گزارش بازرسی حساب قطعی در مقایسه با سال های قبل معیاری ترتیب و ارائه گردیده است.

در ادامه، رئیس محترم کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه از تهیه گزارش های اداره عالی تفتیش اظهار خرسندی کرده گفتند که این گزارش ها نهایت برای ما حیاتی بوده و ما از طریق آنها تمام ادارات را مورد بازپرس قرار خواهیم داد.

برنامه های آموزشی در ارتباط به گزارش های اداره عالی تفتیش نیز برای سکرتریت و اعضای کمیسیون مفید واقع خواهند شد. ترتیب میکانیزم ارتباط با کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه نیز در پیشبرد امور کمک خواهند کرد.

در پایان جلسه، رئیس عمومی اداره عالی تفتیش به کمیسیون نامبرده وعده سپرد تا در آینده نزدیک پرزنتیشن های مختلف را برای وضاحت بیشتر گزارش ها و یافته های مندرج آن به این کمیسیون تهیه و ارایه مینمایند. طرح مکانیزم ارتباط با ولسی جرگه/کمیسیون مالی و بودجه عنقریب ترتیب و جهت اخذ نظر و کلاهی محترم ارسال خواهند گردید.

د ۱۳۹۸ مالي کال د قطعیه حساب راپور په اړه د پلټنې عالي ادارې مسؤلینو له خوا د ولسي جرگې مالي او بودجې کمیسیون ته پرزنتیشن وړاندې شو

پلټنې عالي ادارې مسؤلینو ته هرکلی ووايه او ورپسې د پلټنې عالي ادارې د راپورونو دشننې ریاست رئیس سید امین امین له لوري په څرگنده توگه پرزنتیشن وړاندې شو.

چې په پرزنتیشن کې د ۱۳۹۸ مالي کال په قطعیه حساب کې ټولې موندنې د کمیسیون له رئیس او غړو سره شریکې شوې او په قطعیه حساب کې د یادو موندنو په اړه هر اړخیزې څرگندونې وشوې چې د ښاغلو وکیل صاحبانو د قناعت وړ وگرځېدې. دغوندې په پای کې، د ولسي جرگې د مالي او بودجې کمیسیون رئیس او غړو یې، د پلټنې عالي ادارې د قطعیه حساب د پلټلو د مسؤلینو هڅې او زیارونه وستایل او مننه یې ترې وکړه.

د پلټنې عالي ادارې مسؤلینو نن پنجشنبه د ۱۳۹۹ لمريز کال د تلې په دریمه نیټه د ملي شورا ولسي جرگې مالي او بودجې کمیسیون سره، د یوې ناستې په ترڅ کې چې پکښې ښاغلي رحمت الله سوله مل؛ د مالي پلټنې عمومي رئیس؛ سید امین امین؛ د راپورونو د شننې رئیس؛ سمیع الله سباوون؛ د کړنو د پلټنو رئیس؛ او محمد اشرف عالي؛ د قطعیه حساب د پلټنې او پارلمان سره د اړیکو رئیس، گډون درلود، د قطعیه حساب د پلټلو راپور کې د موندنو د لا ډېر وضاحت په اړه یې ددې کمیسیون د رئیس او غړو د غوښتنې له مخې یې پرزنتیشن وړاندې کړ. په پیل کې ښاغلی الحاج میر افغان صافي؛ د ولسي جرگې د مالي او بودجې کمیسیون رئیس د

فشرده فعالیت‌ها و دست‌آوردهای اداره عالی تفتیش

تفتیش تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی و شرکت‌های که دولت در آن سهم داشته باشد، را دارد. این نوع بررسی‌ها شامل تفتیش مالی تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی می‌باشد.

اداره عالی تفتیش، تفتیش صورت حساب‌های مالی تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی را تا سال مالی ۱۳۹۸ بنا بر دو دلیل انجام نداده بود. اول، تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی به استثنای تعداد کم آنها، صورت حساب‌های مالی خود را ترتیب نکرده و شیوه‌های معتبر و چارچوب گزارش‌دهی مالی قبول شده بین‌المللی را رعایت نمی‌کردند، دوم، نبود ظرفیت لازم در اداره عالی تفتیش به منظور اجرای تفتیش صورت حساب‌های مالی و اظهار نظر در زمینه. در واقع از جمله (۵۸) تصدی و شرکت ثبت شده در مرکز و ولایات (۷) آن غیر فعال، (۲۱) نیمه فعال و تنها (۱۶) آن فعال می‌باشند. معلومات سایر تصدی‌ها در دسترس اداره عالی تفتیش قرار ندارد.

اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸ ابتکار عمل به دست گرفت و با تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی و وزارتخانه‌ها جهت ترتیب و ارایه صورت حساب‌های مالی به منظور تفتیش آنها، ارتباط گرفته و همکاری شانرا در زمینه مطالبه نمودند. به همین منظور گروهی از مفتشین اداره عالی تفتیش به همکاری و حمایت مالی اداره ملی تفتیش سویدن و دیوان محاسبات ترکیه آموزش‌های مسلکی را در زمینه تفتیش مالی فرا گرفتند. اداره عالی تفتیش کمک و حمایت تخنیکی کارمندان NTA که از طریق پروژه بهبود عملکرد مالی (FSP) استخدام شده‌اند را نیز در بررسی‌های مالی با خود داشت.

در نتیجه، اداره عالی تفتیش توانست برای اولین بار صورت حساب‌های مالی ۳ تصدی/شرکت دولتی را در سال مالی ۱۳۹۸ تفتیش نماید.

- تفتیش صورت حساب‌های مالی سال‌های مالی ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ تصدی افغانستان (ولایت جوزجان)
- تفتیش صورت حساب‌های مالی سال‌های مالی ۱۳۹۵

اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸ فعالیت‌های ذیل را انجام داده است:

- ارایه گزارش حساب‌قطعیه سال مالی ۱۳۹۷ دولت در جریان شش ماه اول سال مالی ۱۳۹۸.
- ارایه سه گزارش تفتیش صورت حساب‌های مالی تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی که اولین بار مطابق به معیارهای بین‌المللی تفتیش ISSAI توسط اداره عالی تفتیش صورت گرفته است.
- ارایه (۴۴) گزارش تفتیش صورت حساب‌های مالی سال مالی ۱۳۹۷ پروژه‌های بانک جهانی و ارایه (۳۹) گزارش تفتیش صورت حساب‌های مالی سال مالی ۱۳۹۶ پروژه‌های بانک جهانی.
- ارایه گزارش تفتیش عملکرد سیستم بلینگ شرکت برشنا، سیستم تدارکات وزارت معادن و پترولیم و سیستم تدارکات وزارت مالیه. (این بررسی‌ها در سال مالی ۱۳۹۷ انجام شده است).
- اجرای هفت تفتیش عملکرد پیرامون پروژه پاک‌کاری دریای کابل، سیستم تدارکات وزارت شهرسازی و اراضی، پروژه حفظ و مراقبت سرک کابل-جلال‌آباد، سیستم نظارت از کنترل کیفیت ادویه، مفیدیت و مؤثریت پوهنتون‌های خصوصی، پروژه تربیه معلم و بررسی مؤثریت و مفیدیت ساختمان‌های شهر کابل در ریاست ساختمان‌های اساسی شاروالی کابل تکمیل گردیده و گزارش‌های بررسی‌های نامبرده تحت تحلیل و نهایی سازی می‌باشد که بعداً به مراجع مربوطه ارسال می‌گردد.

- اجرای (۴) تفتیش سیستم‌های تکنالوژی معلوماتی به گونه مستقل و اجرای (۵) تفتیش سیستم‌های تکنالوژی معلوماتی به گونه مشترک با سایر تیم‌های تفتیش (رعایت قوانین و مالی) در سال مالی ۱۳۹۸.

- تفتیش صورت حساب‌های مالی تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی: اداره عالی تفتیش به منظور تحقق حکم ماده دوم و پنجم قانون اداره عالی تفتیش، صلاحیت

- اولین تفتیش صورت حساب های مالی تصدی ها و شرکت های دولتی از سوی اداره عالی تفتیش و بررسی اینکه آیا در ترتیب و ارایه صورت حساب های مالی چارچوب گزارشدهی مالی بین المللی رعایت شده است یا خیر؟

- ارایه سفارش ها در امور مالی، بهبود و سلامت شرکت ها و دولت. تصدیها و شرکت های دولتی برای ارایه خدمات و تحقق اهداف سکتور عامه دولت با اهمیت میباشند و تصدیهای که از لحاظ مالی و اجراءات مفید باشند اهداف متذکره را بر آورده و بر علاوه منبع عواید داخلی برای دولت نیز میباشند.

- تثبیت عواید صنایع استخراجی و سهم دولت. مطابق به الزامات و نیازمندیهای سکرتریت ابتکار شفاف سازی صنایع استخراجی افغانستان (AEITI)، یک تصدی / شرکت استخراجی معادن عواید ناشی از استخراج معادن را با دولت شریک سازند که نیاز به تقویت و ساده سازی دارد.

اداره عالی تفتیش ساحه تحت پوشش تفتیش مالی را وسعت داده طوریکه در سال مالی ۱۳۹۹ تعداد (۱۰) تفتیش تصدیها و شرکت های دولتی را شامل پلان تفتیش سالانه نموده است. اداره عالی تفتیش امیدوار است تا ساحه تحت پوشش تفتیش مالی تصدیها و شرکت های دولتی را در سالهای آینده بیشتر گسترش داده تا از این طریق بتواند در قسمت بهبود و تسهیل ارایه خدمات و مدیریت بهتر تصدیها و شرکت های دولتی و همچنان کمک در تقویت عواید داخلی سهم فعال داشته باشد.

• ارایه گزارش سالانه تفتیش رعایت قوانین و مقررات (مصارف) و ارایه گزارش سالانه تفتیش رعایت قوانین و مقررات (عواید).

• تعدیل قانون و بازبینی وظیفوی (Functional Review) اداره عالی تفتیش. طرح قانون و بازبینی وظیفوی در سال مالی ۱۳۹۸ تکمیل گردید. طرح تنظیم مجدد قانون اداره عالی تفتیش غرض طی مراحل بعدی به وزارت عدلیه ارسال و بعداً به تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ از طرف کابینه دولت جمهوری اسلامی

و ۱۳۹۶ تصدی ذغال سنگ شمال (ولایت بغلان) و تفتیش صورت حساب های مالی سال مالی ۱۳۹۶ هتل انتر کانتیننتال .

تفتیش صورت حساب های مالی تصدی افغان گاز، ذغال سنگ شمال و هتل انتر کانتیننتال در بر گیرنده تفتیش وضعیت صورت حساب های مالی، صورت حساب مفاد و ضرر و سایر موارد عمده درآمد تصدیها در سالهای نامبرده میباشد.

اداره عالی تفتیش، تفتیش صورت حساب های مالی، تفتیش فعالیت های پروژه و کنترل های داخلی مربوطه را به منظور حصول اطمینان مناسب از اینکه صورت حساب های مالی خالی از نواقص و اشتباهات عمده میباشند را انجام داده است. در نتیجه، اداره عالی تفتیش در مورد اینکه آیا صورت حساب های مالی با توجه به تمام موارد مهم به گونه مناسب ارایه شده است یا خیر اظهار نظر نموده است.

ادارات مکلف به ترتیب و ارایه درست و مناسب صورت حساب های مالی میباشند. این مکلفیت ها شامل طرح و ترتیب، تطبیق و ایجاد کنترل های داخلی در رابطه به ترتیب و ارایه مناسب صورت حساب های مالی خالی از نواقص و اشتباهات عمده، انتخاب و استفاده پالیسی های مناسب حسابداری و برآورد و پیشبینی های حسابداری که تناسب منطقی با شرایط موجوده داشته باشد، میباشد.

نتایج تفتیش صورت حساب های مالی تصدیها / شرکت های دولتی و ارزش افزوده شده

- در تفتیش تصدیها و شرکت های دولتی، از جمله تفتیش صورت های مالی در سه تصدی، در دو تصدی اظهار نظر مخالف و در یک تصدی اظهار نظر مشروط ارایه گردیده است.

- اظهار نظر مخالف و مشروط به دلیل نواقص و نا تکمیل بودن صورت حساب های مالی، عدم رعایت استندرد های IFRSS، ارایه ارقام بلند و یا کمتر عواید و دارائی ها نسبت به ارقام واقعی، مشکلات در تثبیت و بررسی ارزش دارائی ها و تحویلخانه های تصدیها و شرکت های دولتی میباشد.

ارزش افزوده شده تفتیش های اداره عالی تفتیش را موارد ذیل شامل میگردد:

و برگزاری نشست ها و ورکشاپ ها برای اعضای جامعه مدنی و رسانه ها جهت دریافت نظریات و پیشنهادات آنها و در نظر گرفتن نظریات و پیشنهادات آنها در پلانگذاری تفتیش عملکرد.

- ارجاع (۱۳) قضیه که ماهیت جرمی داشته و سوء استفاده از دارائی عامه در آنها متصور بوده جهت تحقیق و به اداره لوی سارنوالی. اداره عالی تفتیش متعهد به همکاری در بخش مبارزه با فساد در کشور می باشد.
- اداره عالی تفتیش به منظور بهبود کیفیت تفتیش و اجرای تفتیش مطابق به معیارهای بین المللی تفتیش، رهنمود ها، چک لیست ها و تولکیت های تفتیش (رعایت قوانین و مقررات، مالی، عملکرد) را ترتیب و تطبیق مینماید.

بودجه اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸

بودجه اداره عالی تفتیش از طریق دولت جمهوری اسلامی افغانستان و حمایت مالی بانک جهانی تمویل میگردد. مطابق به قانون اداره عالی تفتیش، تمام منابع مالی اداره عالی تفتیش از طریق بودجه ملی تمویل میشود. دولت جمهوری اسلامی افغانستان تحت بودجه عادی و انکشافی، بودجه اداره عالی تفتیش را تمویل مینماید و بانک جهانی معمولاً بودجه انکشافی اداره را تحت پروژه بهبود عملکرد مالی (FSP) از طریق بودجه ملی تمویل میکند.

بودجه سازی و منظوری تخصیصات، مصارف و کنترل آن و گزارشدهی سالانه از معاملات مالی مطابق به قوانین و مقررات، طرزالعمل ها، رهنمود های مربوطه افغانستان و الزامات مربوط به بانک جهانی صورت میگردد. گزارش از معاملات مالی یا مصارف سالانه اداره عالی تفتیش پیوست گزارش بازرسی حساب قطعی دولت بطور سالانه ارایه میگردد. طی مراحل و پروسه پرداخت ها و تادیات اداره عالی تفتیش به اساس حساب واحد خزاین (TSA) که از طرف وزارت مالیه مدیریت میگردد، صورت میگردد.

مصارف اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸

مجموع مصرف بودجه سال مالی ۱۳۹۸ اداره عالی

افغانستان تأیید و طی فرمان تقنینی شماره (۴۵) مؤرخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۵ مقام عالی ریاست جمهوری توشیح و نافذ گردیده است. طرح بازرینی وظیفوی نهائی و گزارش آن ارایه شده است و کار روی تطبیق سفارش های بازرینی وظیفوی جریان دارد.

- تطبیق پلان تطبیقی پلان استراتژییک ۲۰۱۸-۲۰۲۲ و پلان بهبود عملکرد مالی (FPIP) سال مالی ۱۳۹۸.
- ترتیب پلان و استراتژی ۲۰۱۹-۲۰۲۲ ارتقای ظرفیت اداره عالی تفتیش و تطبیق پلان برای سال مالی ۱۳۹۸.
- یکی از دست آورد های پلان های مذکور ایجاد مرکز آموزشی و مسلکی سازی اداره عالی تفتیش (SAO-TPC) می باشد. مرکز آموزشی تفتیش دارای (۸) مضمون مربوط به محاسبه، تفتیش، قوانین، مدیریت مالی عامه و غیره که از منابع معتبر ملی و بین المللی تنظیم شده اند، بوده که بر مبنای آن به کارمندانیکه مؤفقا نه کورس های آموزشی مربوط را سپری نمایند تصدیق نامه «مفتش تصدیق شده سکتور عامه» داده میشود. همچنان از وزارت تحصیلات عالی تقاضا شده تا مرکز آموزشی و تصدیق نامه متذکره را به عنوان یک مرکز و سند رسمی مسلکی به رسمیت بشناسد.
- اداره عالی تفتیش یک تفاهمنامه (MoU) را با اداره ملی تفتیش سویدن (SNAO) به منظور ارتقای ظرفیت، شریک سازی تجارب و همکاری های تخنیککی به امضا رسانیده، و بر مبنای آن و با همکاری اداره ملی تفتیش سویدن برنامه های آموزشی را در زمینه های مختلف برای کارمندان اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸ دایر نموده است. اداره عالی تفتیش تفاهمنامه های مشابه را با اداره تفتیش هند (C&AG)، اداره ملی تفتیش مالیزیا (NAD)، دیوان محاسبات ترکیه (TCA) و اداره تفتیش تایلند امضا نموده است.
- آموزشی را در زمینه های مختلف برای کارمندان اداره عالی تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸ دایر نموده است. اداره عالی تفتیش تفاهمنامه های مشابه را با اداره تفتیش هند (C&AG)، اداره ملی تفتیش مالیزیا (NAD)، دیوان محاسبات ترکیه (TCA) و اداره تفتیش تایلند امضا نموده است.
- تطبیق میکانیزم مشارکت شهروندان در روند تفتیش

تحصیل به خزانه دولت می‌باشد. ارزش و اهمیت بررسی های اداره عالی تفتیش روی تقویت و بهبود کنترل های داخلی، پروسه های کاری و سیستم ها از طریق اجرای تفتیش، ملاحظات و سفارش های تفتیش نیز برجسته می‌گردد. بر علاوه اهمیت و ارزش کیفی بازرسی های اداره عالی تفتیش در زمینه های بهبود شفافیت، حسابدهی و حکومتداری خوب و بهبود سیستم ها نیز بوده و اداره عالی تفتیش از طریق اجرای بررسی ها مبالغ هنگفتی را به عنوان یافته های تفتیش تثبیت و قابل انتقال به واردات دولت دانسته که نسبت به مصارف اداره عالی تفتیش در یک سال مالی به مراتب بیشتر می‌باشد. با توجه به مبلغ (۱۷۴,۰۴۲,۵۶۹) افغانی مصارف اداره عالی تفتیش تحت بودجه عادی، ارزش یافته های تفتیش مبلغ (۳,۵۱۰,۵۷۱,۴۱۳) افغانی، در مقابل فی افغانی که اداره عالی تفتیش از بودجه دولت در سال مالی ۱۳۹۸ مصرف نموده، مبلغ (۲۰,۱) افغانی دوباره به خزانه دولت واریز نموده است.

تفتیش (۰,۰۶۶) فیصد مجموع مصرف بودجه ملی را احتوا مینماید، که (۰,۰۶۲) فیصد تحت بودجه عادی و (۰,۰۷۶) فیصد تحت بودجه انکشافی را شامل می‌گردد. در سال مالی ۱۳۹۷ مجموع مصرف بودجه اداره عالی تفتیش (۰,۰۸۷) فیصد مجموع مصرف بودجه ملی را احتوا مینماید، که (۰,۰۶) فیصد تحت بودجه عادی و (۰,۱۴) فیصد تحت بودجه انکشافی را شامل می‌شود.

ارزش های افزوده شده کمی و کیفی بازرسی های اداره عالی تفتیش

اداره عالی تفتیش از طریق رایه گزارش های تفتیش در سال مالی ۱۳۹۸ به مراجع بازرسی شده که شامل یافته ها و سفارش های تفتیش در رابطه به عدم رعایت قوانین و مقررات در اجراءات، مصارف بدون اسناد حمایتی، کم سنجشی محصول و مالیه، جرایم تأخیر و غیره موارد می‌باشد، مبلغ (۲,۷۴۴,۰۲۵,۵۵۴) افغانی در بخش مصارف و مبلغ (۷۶۶,۵۴۵,۸۵۹) افغانی در بخش عواید تثبیت شده که جمعاً مبلغ (۳,۵۱۰,۵۷۱,۴۱۳) افغانی را احتوا مینماید، قابل

AUDIT

فعالیت‌ها و دست آوردهای ریاست انکشاف مسلکی اداره عالی تفتیش

آموزش حضوری (نظری و عملی) و سه ماه باقیمانده را به پروژه تحقیقی اختصاص یافته کار نماید.

نصاب این برنامه با معیارهای ملی و بین‌المللی توسط متخصصین داخلی و خارجی تهیه گردیده که توسط استادان مجرب تدریس میشود.

مشمولین، از این برنامه فارغ و تصدیق نامه آن را اخذ مینمایند به حیث یک مفتش تصدیق شده بخش سکتور عامه شناخته می شوند.

اداره عالی تفتیش در نظر دارد کارمندان سایر ادارات را که در بخش‌های مالی و تفتیش کار مینمایند نیز در چارچوب یک میکانیزم خاص در این برنامه تحت آموزش قرار دهد.

دوم: ریاست انکشاف مسلکی، حسب ضرورت، نیازمندی و با در نظر داشت ایجابات وظیفوی و بر اساس نتایج نیازسنجی آموزشی برنامه‌های کوتاه مدت را نیز در مرکز آموزشی این اداره برگزار می نماید که در سال جاری برنامه‌های ذیل:

IT Audit Training

Financial Audit Training

Performance Audit Training

Compliance Audit Training

Internal Audit Training

Revenue Audit Training

Training for non-Audit staff (HRM/Finance/
(Soft skills training)

و سایر برنامه‌ها را در پلان سالانه خویش در نظر گرفته بود که خوشبختانه تعداد زیاد آن تطبیق گردیده است.

قابل یادآوری است که ریاست انکشاف مسلکی به اساس تفاهم نامه‌ای که اداره عالی تفتیش با یکتعدد سازمان‌ها و کشور‌های خارجی امضا نموده است،

ریاست انکشاف مسلکی اداره عالی تفتیش در تشکیل سال مالی ۱۳۹۹ ایجاد شد. اهداف اساسی و استراتژیک این ریاست را آموزش و ارتقای ظرفیت کارمندان مسلکی اداره عالی تفتیش تشکیل میدهد.

ریاست آموزش مسلکی به حیث یک نهاد عملی می‌کوشد تا یک تغییر مثبت در دانش، انگیزه و مهارت‌های مسلکی کارمندان این اداره ایجاد کند.

هدف ریاست انکشاف مسلکی: مدیریت، نظارت و فراهم‌آوری تسهیلات لازم به منظور تربیه کادرهای شایسته، متعهد، متخصص و مسلکی؛ از طریق پلان‌گذاری و اجرای برنامه‌های آموزشی کوتاه مدت و بلند مدت در داخل و خارج از کشور، راه‌اندازی پروژه‌های تحقیقی مرتبط به مسایل تفتیش، تهیه و انکشاف شیوه‌های تفتیش، ایجاد پالیسی‌ها، طرزالعمل‌ها، با معیارهای ادارات عالی تفتیش بین‌المللی مانند (INTOSAI, ISSAIS) و سایر مراجع علمی و تحقیقاتی داخلی و خارجی.

اداره عالی تفتیش چندی قبل برای تطبیق بهتر برنامه‌های آموزش مسلکی رهنمودی را ترتیب کرده است. به اساس ماده چهارم این رهنمود برنامه‌های آموزشی مختلف مسلکی در داخل اداره تطبیق میشود. به همین اساس برنامه‌های حسابداری و تفتیش مسلکی مانند (ACCA, FIA, CISA, IPSAS, CIPFA) و در صورت امکان صنف‌های آموزشی را نیز برگزار می‌کند که آنها بتوانند در امتحان برنامه‌های یاد شده موفق شوند.

برنامه‌های که در داخل اداره برگزار میگردد عبارتند از: اول: CPSA (Public Sector Auditor Certified) مفتش تصدیق شده بخش عامه (Certified).

چارچوب این برنامه‌ها که شاملین برنامه باید در یک سال نه ماه آن را طی دو سمستر به

در خارج کشور هم در نظر دارد تا یک تعداد برنامه ها را برگزار کند.

مجموعاً به تعداد (۱۹۹) برنامه آموزشی که جمعاً به تعداد (۵۱۵۴) تن از کارمندان و مفتشین اداره عالی تفتیش و نیز کارمندان سایر ادارات در طی سال های ۱۳۸۱ الی ۱۳۹۹ در برنامه های متعدد مسلکی تفتیش و برنامه های مدیریتی اشتراک کرده اند، که هدف از تدویر برنامه های فوق الذکر ارتقاء سطح دانش مسلکی کارمندان و مفتشین در بخش های مانند: مسلکی تفتیش، مهارت های کمپیوتر، لسان انگلیسی میباشد.

برنامه های تدویر شده فوق الذکر برای پیشبرد کار و انجام وظایف محوله مفتشین و کارمندان از موثریت خاصی برخوردار بوده و مفتشین و کارمندان بعد از اشتراک در برنامه های متذکره در انجام وظایف خویش بسیار موفق و کامیاب بوده اند.

سایر دست آورد های ریاست انکشاف مسلکی این بوده که یک تعداد زیادی از کارمندان و مفتشین، ریاست تفتیش داخلی سایر ادارات و وزارت خانه را طی سالیان متمادی در برنامه های آموزشی متخلف دعوت نموده و با ایشان هر نوع همکاری در جهت آموزش معیارهای بین المللی تفتیش صورت گرفته است.

فعالیت‌ها و دست آوردهای ریاست منابع بشری اداره عالی تفتیش

و همچنین از شایستگی لازم و کافی در انجام امور محوله برخوردار بودند.

۶. استخدام و جذب تعداد ۲۳ مفتش بست ۳ و ۴ در بست های خالی مطابق به شرایط از طریق رقابت آزاد که امتحان الکترونیکی را موفقانه سپری کرده بودند

۷. طی مراحل پروسه استخدام و شارت لیست تعداد ۱۱۱ بست رتبه سوم و چهارم که در آینده نزدیک امتحان الکترونیکی و مصاحبه آنها صورت میگیرد.

۸. طرح و ایجاد سیستم استخدام الکترونیکی در همکاری و هماهنگی با اداره محترم احصایه مرکزی، کمیسیون اصلاحات اداری و سایر ادارات ذیربط که در آینده نزدیک نهایی و افتتاح خواهد شد.

۹. بازنگری در توزیع امتیازات سوپر اسکیل کارمندان به اساس کلیدی بودن بست ها و رعایت شایستگی و کارکرد کارمندان که بتواند اصل شایستگی، عدالت استخدامی و مسایل جندر را رعایت نماید.

۱۰. ایجاد مرکز آموزشی با در نظر داشت معیارهای ملی و بین المللی که از طرف نهادهای بین المللی تفتیش تایید و نصاب آن مورد تطبیق قرار گرفت.

۱۱. معرفی تعداد ۵۰ تن از مفتشین جدیداً استخدام شده به مرکز آموزشی یک ساله که در آن مفتشین میتوانند در صورت کامیابی تصدیق نامه مسلکی تفتیش سکتور عامه (CPSA) را اخذ نمایند.

۱۲. اصلاح و ساده سازی پروسه های کاری به هدف معیاری سازی اجراءات کارمندان، افزایش سرعت اجراءات و ایجاد میکانیزم مسولیت و پاسخگویی در قبال وظایف محوله.

۱۳. اصلاح و بهبود سیستم ارزیابی اجراءات و همچنین تنظیم و تفکیک ارزیابی اجراءات کارمندان مطابق به دوره ارزیابی و شریک سازی آن با ریاست های مربوطه و کارمندان اداره

۱۴. الکترونیکی سازی حاضری کارمندان به هدف شفافیت و ایجاد موثریت کاری این اداره.

ریاست منابع بشری یکی از مهمترین و کلیدی ترین بخش اداره به هدف جذب، بسیج، انکشاف و استفاده از نیروی انسانی اداره به صورت مثمر و موثر میباشد، همچنین این ریاست همکار کلیدی و استراتژیک اداره بوده و میتواند اداره را در حصول اهداف کاری شان کمک نماید.

ریاست منابع بشری اداره عالی تفتیش، مطابق تشکیل سال مالی ۱۳۹۹ به تعداد ۱۳ تن کارمند بوده و این کارمندان در بخشهای چون آمریت سوانح و سیستم معلومات منابع بشری، آمریت استخدام، مدیریت عمومی انکشاف اداره و مدیریت عمومی ارتباط با کارکنان فعالیت مینماید.

این ریاست در جریان کمتر از یک سال تغییرات مثبت و اصلاحات گسترده را در سطح اداره بوجود آورده که بصورت مختصر ذیلا به آنها می پردازیم:

۱. بازنگری وظیفوی و اصلاح ساختار تشکیلاتی در همکاری و هماهنگی با کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی، بانک جهانی و اتحادیه اروپا به هدف تخصصی سازی وظیفوی، ایجاد اداره شفاف و پاسخگو، مبارزه با فساد و بهبود کیفیت اجراءات موفقانه انجام شد.

۲. ساختار تشکیلاتی اداره عالی تفتیش با افزایش تعداد ۷۵ بست، ایجاد چهار ریاست جدید و چهار بست رتبه مطابق به نیاز اداره طرح و از جانب مقام عالی ریاست جمهوری منظور گردید.

۳. ایجاد تعداد ۱۵ آمریت برای ریاست های تخنیکی و مسلکی و جایای تعداد ۱۵ تن از مفتشین واجد شرایط از طریق راه اندازی رقابت داخلی میان مفتشین بست های رتبه سوم.

۴. طی مراحل استخدام تعداد ۱۸ بست های اول و دوم در همکاری و هماهنگی با کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی از طریق پروژه تغییر

۵. تشویق و حمایت تعداد ۱۸ تن کارمندان موجوده از طریق ارتقای بست آنها که واجد شرایط قانونی

ماہنامہ تفتیش

مدیر مسوول: شیرشاہ احمدی
سردبیر: محمد احسان بابکر خیل
ویراستار: ذبیح اللہ ذکی
گزارشگر: عبدالاحد پویا